

Ponuka záverečných prác na KSJTK a KSLLV pre AR 202 /2026

študijný program SLOVENSKÝ JAZYK A KULTÚRA (v kombinácii)

Usmernenie:

Na zvolenú tému záverečnej práce sa po dohovore so školiteľkou/školiteľom môžete prihlásiť **do 25.mája 2025**.

Predbežnú prihlášku na vypracovanie záverečnej práce nájdete na webových stránkach katedier. Stiahnite si, prosím, prihlášku príslušnej katedry (KSJTK alebo KSLLV), vyplňte ju (vrátane názvu v anglickom jazyku), podpíšte a o podpis požiadajte aj školiteľa/školiteľku práce. Následne vyplnenú prihlášku s oboma podpismi zoskenujte a mailom pošlite p. Patrícii Skalošovej na adresu patricia.skalosova@uniba.sk a v kópii kvôli evidencii školiteľovi/školiteľke.

TÉMY SÚ SCHVÁLENÉ GARANTOM.

Študent môže po dohode so školiteľom/školiteľkou požiadať garanta programu prof. PhDr. Miloslava Vojtecha, PhD. o dodatočné schválenie vlastnej témy záverečnej práce, a to najneskôr do uzavretia termínu prihlasovania.

Bakalárske práce (študijný program bpSK / bpSL)

Mgr. Štefánia BUDZÁKOVÁ

Neologizmy v reči mladých

Cieľom práce je vymedziť špecifickosť a dynamickosť neologizmov v reči mladých so zameraním na ich zastarávanie v kyberpriestore a porovnať ich súčasný stav s teoretickými prácami v tejto oblasti.

Doc. Mgr. Miloš HORVÁTH, PhD.

Vetnočlenská platnosť neohybných slov (slovných druhov) a ich syntaktická a hypersyntaktická funkcia

Vo všeobecnosti platí, že neohybné slová nemajú vetnočlenskú platnosť. V intenciách toho je práca zameraná na stručný výklad o neohybných slovných druhoch (predložky, spojky, častice, citoslovčia) a ich potenciálnej syntaktickej funkcie s cieľom poukázať na fakt, že v špecifických situáciách aj tieto gramatické a kontextové slová môžu plniť funkciu vetných členov a byť tak plnohodnotnou výstavbovou súčasťou vety a textu.

Inkluzívny potenciál generického maskulína v súčasnom slovenskom jazyku

Predkladaná téma má výrazne interdisciplinárny charakter, v dôsledku čoho sa v nej budú kombinovať poznatky viacerých vedných disciplín (pragmaticky orientovanej lingvistiky, filozofie jazyka, sociológie, kultúrnej antropológie a pod.). Jej cieľom je reflexívnym spôsobom zachytiť podstatu (koncept) a funkciu generického maskulína v slovenčine aj s ohľadom na dôsledky jeho používania v súčasnej inkluzívnej, t. j. maximálne otvorenej spoločnosti.

Jazykový a mimojazykový obraz konjunkčných (spájacích) operátorov v súčasnej slovenčine

Cieľom práce je objasniť princíp spájania (spájatelnosti) v jazyku, resp. morfosyntaktickej roviny jazyka a zmapovať sústavu spájacích prostriedkov v súčasnej slovenčine (priradovacie/podradovacie spojky, relatíva, korelatíva a iné konjunkčné operátory) so zreteľom na ich pragmatickú funkciu a konštruovanie obrazu mimojazykovej reality. Práca predpokladá vlastnú excerpciu spájacích prostriedkov na vybranej vzorke monologických a dialogických textov.

Mgr. Maryna KAZHARNOVICH, PhD.

Rečová agresia vo verbálnom prejave

Práca bude zameraná na výklad jazykových prostriedkov agresívneho verbálneho správania vo vybraných typoch komunikátov. Cieľ práce: identifikácia a analýza prostriedkov uvedomovanej a neuvedomovanej, implicitnej a explicitnej rečovej agresie s cieľom určenia spôsobov efektívneho zvládnutia konfliktných komunikačných situácií.

Okazionálne jazykové prostriedky v politických komunikátoch

Práca bude zameraná na výklad okazionalizmov v politických komunikátoch. Cieľ práce: identifikácia okazionalizmov vo verejných politických prejavoch, analýza spôsobov ich vzniku, funkcionálnych možností a motivácie používania v komunikácii.

Perifrása v mediálnom texte

Práca bude zameraná na výklad perifrázy ako jazykového prostriedku. Cieľ práce: analýza štruktúrnych a funkčných vlastností perifrázy v publicistických textoch, odhalenie jej konotatívnych možností a persuzívneho efektu.

Invektívne jazykové prostriedky vo virtuálnej komunikácii

Práca bude zameraná na výklad jazykových prostriedkov implicitného a explicitného invektívneho komunikačného správania vo virtuálnom prostredí. Cieľ práce: sémantická analýza invektívnych jazykových prostriedkov a opis ich funkcií vo virtuálnej komunikácii.

Metaforický obraz Slovenska v mediálnom diskurze

Práca bude zameraná na identifikáciu a výklad spôsobov metaforického modelovania obrazu Slovenska v súčasnom mediálnom diskurze. Cieľom práce je analýza metonymického a metaforického základu výrazov typu *hra o Slovensko*, *Slovensko kráča tajnou chodbou*, *Slovensko kvári problém*, *Slovensko pomaly preniká do <...>* atď.

*** Všetky ponúkané témy sa dajú aplikovať na cudzojazyčný diskurz, je možný aj komparatívny výskum.**

Doc. Mgr. Gabriela MÚCSKOVÁ, PhD.

Regionálne nárečie vybranej lokality

Východiskom bude heuristický výskum v nárečovom prostredí (metódou nahrávania a/alebo dotazníka). Práca môže mať tradičné dialektologické, etnokulturologické alebo sociolingvistické zameranie (môže ísť o komplexný opis nárečia, vybrané jazykové javy, dynamiku nárečia, jeho percepciu a pod.). Konkrétne zameranie a cieľ práce sa upresnia po osobnej konzultácii.

Antikvarizácia ako súčasť dynamiky jazyka

Práca bude vychádzať z výskumu jazykových pamiatok zo starších období vývinu slovenčiny. Výskum bude zameraný na zaniknuté, zastarané alebo zastarávajúce jazykové prvky, na identifikáciu prejavov procesu zastarávania a jeho motívácií. Konkrétne zameranie a cieľ práce sa upresnia po osobnej konzultácii.

Iná téma z oblasti dialektológie, vývinu jazyka, vonkajších dejín jazyka a sociolingvistiky na základe osobného výberu študenta/študentky a konzultácie so školiteľkou.

Mgr. Zuzana POPOVIČOVÁ SEDLÁČKOVÁ, PhD.

Gramatické prostriedky nadviazania a udržania kontaktu v dialógoch.

Náplňou práce bude sledovanie jazykových prvkov (napr. častíc, vokatív, citoslovieč, foriem pozdravu, frázy atď.) vo vybraných slovenských dialógoch, ktoré slúžia komunikantom jednak na začatie rozhovoru, jednak na jeho udržanie, prípadne sú signálom požadovanej spätnej väzby.

Jazykové indikátory vybranej ilokučnej funkcie výpovede (napr. rady, pochvaly, varovania...)

Téma bude smerovať k sledovaniu a popisu typických jazykových (najmä lexikálnych, gramatických,) indikátorov výpovedí s konkrétnou ilokučnou funkciou podľa výberu záujemcu (napr. výpovede s funkciou rady, varovania, pochvaly...) a vo vybranom type komunikátov (napr. webinároch, vlogoch/blogoch, v podcastoch...) a so zreteľom na užšie stanovený tematický okruh (starostlivosť o dieťa, starostlivosť o zdravie alebo vzhľad, dizajn...).

Viacslovné pomenovania v publicistike obsahujúce komponent farby.

Náplňou práce bude excerpčia lexikalizovaných viacslovných pomenovaní s komponentom farby (napr. *biele goliere*, *čierny teror*, *zelené zlato*). Následne bakalariant svoj prvotný prieskum doplní sociolingvistickým výskumom na reprezentatívnej vzorke používateľov slovenského jazyka s cieľom získať informácie o frekvencii a funkčnosti týchto spojení v komunikácii.

Mgr. Ľubica BLAŽENCOVÁ, PhD.

Ľudovýchovné spisy Juraja Fándlyho

Básnická tvorba Karola Alexandra Modrányiho

Doc. Mgr. Peter DAROVEC, PhD.

Nicol Hochholzerová: Táto izba sa nedá zjesť (Príbeh v knihe a príbeh knihy)

Ivana Gibová: Babička(c). Autentickosť a fabulácia ako dva predpoklady prózy subjektu

Márius Kopcsay – tematizácia márnosti v literatúre prelomu storočí

Mgr. Marta FÜLÖPOVÁ, PhD.

Lipa v tvorbe A. Sládkoviča

Téma verbovania v dielach slovenského romantizmu

Hviezdoslavové *Krvavé sonety* a ich anglický preklad *The Bloody Sonnets* (2018)

Prof. Mgr. Dagmar GARAY KROČANOVÁ, PhD.

Divadelné a rozhlasové hry slovenských dramatičiek medzi rokmi 1935 a 1950

Postavy v prozaickom a dramatickom diele J. Barča-Ivana

Mgr. Andrej GEJDOŠ

Tematizácia telesného postihnutia (slepoty) v básnickom debute Janka Silana *Kuvici*

Priestor v próze Mikuláša Šprinca *K slobodným pobrežiam*

Mgr. Matej MASARYK, PhD.

Rozprávač v kratších prózach Jána Hrušovského

Vybrané symboly v Horváthovom súbore próz *Človek na ulici*

Mgr. Jozef MIKLOŠ

Piesne o Kristovom umučení z *Katolíckeho spevníka* Jána Hollého

Prírodné motívy vo vianočných piesňach Juraja Paulína Bajana

Doc. Mgr. Veronika RÁCOVÁ, PhD.

Lyrický subjekt v tvorbe Daniela Heviera

Fenomén horror vacui v slovenskej poézii 20. a 21. storočia

Mgr. Lenka RIŠKOVÁ, PhD.

Obrazy krajiny v staršej slovenskej literatúre

Didaktické princípy barokovej literatúry

Prof. PhDr. Miloslav VOJTECH, PhD.

Interpretácia prírodných básnických cyklov P. O. Hviezdoslava

Analýza prekladov bernolákovských textov do súčasnej slovenčiny (podľa vlastného výberu)

Obraz Dalmácie v románe Martina Kukučina Dom v stráni

Obraz vybranej európskej/mimoeurópskej krajiny v slovenskej cestopisnej literatúre 19. storočia

Magisterské práce (študijný program mpSK / mpSL)

Doc. Mgr. Alena BOHUNICKÁ, PhD.

Tribúni z dejín slovenského rečníctva

Študent/ka v rámci diplomovej práce spracuje charakteristiku vybranej významnej rečníckej osobnosti so zameraním na štýl a/alebo argumentáciu a v previazanosti na dobový kontext, v ktorom rečník pôsobil. Charakteristika rečníctva vybranej osobnosti zahŕňa aj spracovanie typológie rečníkových prejavov s ohľadom na dobovú jazykovú situáciu.

Vážení občania, priatelia, Slovenky, Slováci... Oslovenia v rétorike politikov z pohľadu inkluzívnej štylistiky

Materiálový základ predstavujú excerpty oslovení zo súčasných prejavov politikov a vyexcerpovaný materiál sa zinterpretuje vzhľadom na východiská inkluzívnej štylistiky.

Podoby semikomunikácie v súčasnom komunikačnom priestore Slovákov

Pojem semikomunikácie sa tradične vzťahuje na prípady komunikácie v blízkopríbuzných jazykoch (napr. čeština a slovenčina, dánčina a nórčina). Tento spôsob komunikácie sa v špecifických prípadoch uplatňuje aj medzi používateľmi typologicky odlišných jazykov (slovenčina/maďarčina, slovenčina/nemčina, slovenčina/angličtina), v súčasných podmienkach sa prípady semikomunikácie rozširujú a sú typovo rozmanité. V práci ide o typológiu prípadov semikomunikácie, do ktorých vstupujú používatelia slovenčiny a o ich funkčnú charakteristiku.

Doc. Mgr. Miloš HORVÁTH, PhD.

Inkluzívne a antiinkluzívne textové prejavy v súčasnej slovenskej printovej žurnalistike

Ponúkaná téma vychádza z konceptu sociálnej inklúzie, ktorý je v súčasnosti nadmieru rozšírený v sociálnych vedách i verejných politikách. Svojím obsahom i prínosom spadá pod širšie koncipované aktivity tvorby a rozvíjania inkluzívneho jazyka a inkluzívnej štylistiky. Cieľom diplomantky/diplomanta je poukázať na vybrané jazykovo-štylistické javy (nielen tie formalizované), ktoré v interpretačnej rovine vedú buď k posilňovaniu inkluzívneho charakteru komunikácie, alebo naopak k jeho vedomej či nevedomej redukcii a v dostatočnej miere vysvetliť možné príčiny takéhoto verbálneho správania.

Potenciálna inkluzívnosť eseje

Cieľom práce je vytvoriť hypotetický lingvisticko-pragmatický model eseje (esejistického štýlu), ktorý by zahŕňal aj potenciálne prvky a znaky inkluzívnosti (teda otvorenosti, solidarizačnosti) na viacerých rovinách textu (formálnej, obsahovej, kompozičnej, jazykovo-štylistickej, ideovej). V praktickej časti práce by išlo o exemplifikovanie týchto prvkov a znakov na podklade interpretácie vybranej vzorky súčasných esejistických (kváziesejistických) textov publikovaných predovšetkým v on-line priestore.

Kultúrna interpretácia slovenských prekladov vybraných titulov inojazyčných kníh pre deti a mládež (napríklad Jack Meggitt Phillips – Beštia a Bethany, Derek Landy – Detektív kostlivec, Tom Percival – Malé legendy, Nick Bruel – Zlá Cica, Philippa Gregory – Pravidlá pravej princeznej, Roald Dahl – Matilda alebo iné)

Cieľom práce je na podklade špecifickej metódy kultúrnej interpretácie textov zhodnotiť úroveň slovenských prekladov kníh určených detskému a dospelému čitateľovi so zreteľom na utváranie ich znalostného a skúsenostného komplexu. Spomínaná interpretačná procedúra pozostáva primárne z identifikácie tzv. kultúrnych faktov (artefaktov, mentefaktov, sociofaktov) vo vybranej vzorke textov a ich následnej kategorizácii vo vzťahu ku kultúrnym univerzáliám, ako aj národným špecifikám tej-ktorej literatúry. Výber témy predpokladá znalosť východiskového jazyka vybraného knižného titulu.

Mgr. Maryna KAZHARNOVICH, PhD.

Argumentačná stratégia v diskurze o inkluzívnom jazyku

Práca bude zameraná na výklad spôsobov argumentácie v diskurze o inkluzívnom jazyku. Cieľ práce: identifikácia argumentačných postupov a ich jazykovej realizácie pri riešení otázky rodovo vyváženého jazyka v mediálnych, politických, akademických a sieťových verejne dostupných textoch, odhalenie komunikačnej efektívnosti rôznych druhov argumentov a určenie ich vplyvu na verejnú mienku.

Popularizácia vedy v podmienkach digitálnej komunikácie

Práca bude zameraná na výklad komunikačno-jazykových špecifik mediálnych vedecko-populárnych textov. Cieľ práce: určenie štylistických charakteristík médiavedeckého textu vzhľadom na špecifiká digitálneho komunikačného priestoru, komunikačné zámery a spôsoby ich realizácie.

Médiatoposy ako prostriedky formovania spoločenskej mienky

Práca bude zameraná na analýzu toposov (argumentačných schém) v mediálnom diskurze o vybranom sociálne významnom probléme. Cieľ práce: identifikácia médiatoposov, výklad spôsobov ich jazykovej realizácie a charakteristika vplyvu na sociálnu prax.

Manipulatívna argumentácia v politickom diskurze

Práca bude zameraná na výklad spôsobov manipulatívnej argumentácie v politickej komunikácii. Cieľ práce: identifikácia a analýza spôsobov zámerného komunikačného ovplyvňovania (manipulatívnych rečových taktík typu neobjektívneho zovšeobecňovania, reframingu, nekorektných argumentov a neadekvátnych hodnotiacich výrazov atď.).

Idioštyl ako spôsob formovania individuálneho brandu

Práca bude zameraná na výklad spôsobov formovania individuálneho komunikačného štýlu verejne známej osobnosti (alebo influencera) v podmienkach virtuálneho prostredia. Cieľ práce: identifikácia špecifik komunikačného správania osobnosti na sociálnych sieťach s dôrazom na budovanie vlastného brandu, odhalenie efektívnosti takého spôsobu komunikačného správania z perspektívy adresáta.

Lingvopragmatické aspekty kategórie zdvorilosti v slovenskom a španielskom jazykoch.

Práca bude zameraná na identifikáciu a výklad univerzálnych a kultúrne podmienených prostriedkov jazykového vyjadrovania kategórie zdvorilosti v slovenskom a španielskom jazykoch. Osobitná pozornosť bude venovaná charakteristiky pragmaticky podmieneného využívania zdvorilostných jazykových konštrukcií s cieľom poukázania na ich komunikačné možnosti.

** Všetky ponúkané témy sa dajú aplikovať na cudzojazyčný diskurz, je možný aj komparatívny výskum.*

Doc. Mgr. Gabriela MÚCSKOVÁ, PhD.

Regionálne nárečie vybranej lokality

Východiskom bude heuristický výskum v nárečovom prostredí (metódou nahrávania a/alebo dotazníka). Práca môže mať tradičné dialektologické, etnokulturologické alebo sociolingvistické zameranie (môže ísť o komplexný opis nárečia, vybrané jazykové javy, dynamiku nárečia, jeho percepciu a pod.). Konkrétne zameranie a cieľ práce sa upresnia po osobnej konzultácii.

Jazyk a identita

Práca bude vychádzať z empirického výskum jazyka regionálnych alebo sociálnych variet či registrov národného jazyka a bude zameraná na jeho špecifiká, dynamiku a reflexiu v spoločnosti v prepojení s charakteristikami a spoločenskou reflexiou danej regionálnej alebo sociálnej skupiny. Konkrétne zameranie a cieľ práce sa upresnia po osobnej konzultácii.

Iná téma z oblasti dialektológie, vývinu jazyka, vonkajších dejín jazyka, sociolingvistiky a jazykovej politiky na základe osobného výberu študenta/študentky a konzultácie so školiteľkou.

Mgr. Zuzana POPOVIČOVÁ SEDLÁČKOVÁ, PhD.

Výrazy *vľavo* a *vpravo* ako prostriedky priestorovej deixy.

Náplňou práce bude na jednej strane teoretické vymedzenie termínu priestorová deixa so zreteľom na pozičnú deixu reprezentovanú výrazmi *vľavo* a *vpravo*, na strane druhej bude relevantný vlastný výskum založený na sledovaní týchto deiktických výrazov a ich referenčných a komunikačných funkcií vo vybraných súkromných a/alebo verejných komunikátoch.

Intertextualita vo vybranej sfére komunikácie.

Náplňou práce bude sledovanie toho, ako sa intertextuálne odkazy (napr. na repliky z filmov, na známe piesne, slogany reklám a pod.) využívajú vo vybranej sfére komunikácie (výber oblasti po dohode so školiteľkou) a ako ich prijímatelia textov interpretujú.

Dr. Habil. Sándor János TÓTH, PhD.

Posesívny vzťah v jazykovej krajine vybranej lokality

Práca skúma jazykovú krajinu ako vizuálnu manifestáciu reálneho písomného používania jazyka vo vymedzenej výskumnej lokalite. Z dokumentovaného materiálu jednotiek jazykovej krajiny (signov) sa vyexcerpujú tie, ktoré sú relevantné z aspektu privlastňovacieho vzťahu. Nasleduje ďalšia analýza typov posesívnych konštrukcií vo vzťahu k obsahu signov. Mapujú sa korelácie multimodality signov metódami sociolingvistiky, hľadá sa odpoveď na otázku, v akých všeobecných a špeciálnych situáciách sa vyskytuje privlastňovací vzťah v jazykovej krajine. Taktiež treba venovať pozornosť ekvivalencii privlastňovacích konštrukcií.

Kľúčové slová: jazyková krajina, morfosyntax, privlastňovací vzťah, multimodalita, sociolingvistika

Mgr. Ľubica BLAŽENCOVÁ, PhD.

Biblia ako prototext v barokovej duchovnej poézii

Doc. Mgr. Peter DAROVEC, PhD.

Balla – poetika medzi neomodernizmom a postmodernizmom

„Nový postmodernizmus“ Daniela Majlinga

Mgr. Marta FÜLÖPOVÁ, PhD.

Obraz aristokracie v literatúre 19. storočia

Obraz Muránskej Venuše v tvorbe slovenského romantizmu

Anglické preklady diel P. O. Hviezdoslava

Mgr. Dana HUČKOVÁ, PhD.

Zvuková krajina prózy slovenského romantizmu

(reprezentácie zvuku v slovenskej literatúre uvedeného obdobia; oblasť výskumu - sound studies)

Prof. Mgr. Dagmar GARAY KROČANOVÁ, PhD.

Zobrazenie dediny a roľníka v románoch prvej polovice tridsiatych rokov 20. storočia
Depicting the village and the villager in novels in the first half of the 1930s

Tvorba Františka Hečka do roku 1948
František Hečko's work before 1948

Mgr. Matej MASARYK, PhD.

Postava ženy vo vybraných prózach dvadsiatych až štyridsiatych rokov 20. storočia

Doc. Mgr. Veronika RÁCOVÁ, PhD.

Textárska tvorba Ivana Štrpku

Spôsoby medzitextového nadväzovania (na príklade vybraných próz po roku 1989)

Mgr. Lenka RIŠKOVÁ, PhD.

Téma smrti v staršej slovenskej literatúre

Prof. PhDr. Miloslav VOJTECH, PhD.

Obraz Matúša Čáka Trenčianskeho v slovenskej literatúre 19. storočia

Premeny prírodnej lyriky v slovenskej poézii 19. storočia

Orientalizmus v slovenskej literatúre konca 18. storočia a v 19. storočí

Ideologizácia vo vyučovaní literatúry v 70. a 80. rokoch 20. storočia

Podoby zobrazenia sociálnej nerovnosti (Dickensov realizmus a slovenská realistická próza)

